

MACARİSTAN, BUDAPEŞTE
YUNUS EMRE BİNASI
RESTORASYON/KONSERVASYON PROJESİ
ÖN İNCELEME RAPORU

12.12.2023

MACARİSTAN, BUDAPEŞTE (ANDRASSY UT 62 NUMARA) YUNUS EMRE BİNASI

RESTORASYON VE KONSERVASYON PROJESİ İÇİN ÖN İNCELEME RAPORU

Yapıdaki inceleme 08.12.2023 tarihinde yerinde gerçekleştirilmiştir. İnceleme sırasındaki ön tespitler aşağıdaki gibidir.

DIŞ CEPHE:

1. Cephelerde rüstik sıva (taş taklidi) yüzeylerine boya yapılmış, bu kısımlardaki boya tabakaları dikkatli ve özenli bir kumlama uygulamasıyla raspa edilerek temizlenmelidir.
2. Cephede alınlıklar, saçak altı, balkon tavanları gibi açıkta görülen kısımlarla birlikte, temizlik sonrasında ortaya çıkan cephe yüzeylerindeki hasarlı, dökülen, kaybedilen kısımlar aslına uygun olarak onarılacaktır. Bu uygulamalarda taklit taş ve sıvalı olan kısımlardaki çatlaklar aynı renk ve sıva malzemesine göre dolgulanacaktır. Eksik profil veya detay bezemeli yüzeyler aslına uygun malzeme kullanılarak tamamlanacaktır.
3. Cephede alınlıklar, balkon zeminleri, çatı, örtü gibi su emilim noktaları tespit edilecek (En üst kat balkon zeminlerindeki giderler kaplamayla kapatıldığı için suyun duvarlara, tavanlara sirayet etmesine neden unsurlarda olduğu gibi) önce su emilim sorunları giderilmelidir. Bu noktada, sonradan yapılan ve su giderlerine engel olan balkon kaplamaları gibi ekler kaldırılacak, bakır kaplamalarda olduğu gibi metal (galvaniz, bakır gibi) kullanılan tüm aksam tamir edilecek gerektiğinde onarılamayacak kısımlar değiştirilecek, yeniden yapım sırasında kaplamanın bitim noktalarında altında damlalıklar oluşturulacaktır. Onarım bu sorunların giderilmesi sonrasında yapılacak ve uygulamaların kalıcı olması sağlanacaktır.
4. Bina giriş açıklıklarında yer alan kapı, korkuluk demirlerinde camlar itina ile sökülecek, mekanik (kumlama gibi) veya kimyasal (boya sökücü gibi) yöntemlerle temizlenecek, tekrar astar ve boya uygulaması ile çalışma tamamlanacaktır.
5. İç avluda yağışlardan dolayı cephe yüzeylerinde sıvalar yenilenmiştir. Bu bölümde açıklıklar çevresindeki taş ve taş taklidi bölümler de sonradan sıvanmıştır. Bu kısımlarda da ön cephedeki gibi her katta sondajlar yapıp sıvalı ve taş veya taklidi bölümler belirlenmeli, taş üzeri sıvalar alttaki malzemeye zarar verilmeden alınmalı, şişen/kabaran sıvalı bölümler raspa edilerek tamamen temizlenmeli ve sıvası tekrar yapılmalıdır.

İÇ MEKÂNLAR:

1. Yapının örtü, alınlıklar, saçak ve balkon tavanları gibi suya karşı önlem alınmış bölümlerindeki açılma ve bozulmalardan dolayı su emilimi bina içerisindeki çatı katı taşıyıcı konstrüksiyonuna, bina beden duvarlarına ve tavan bölümlerine sirayet etmiştir. Ahşaplarda suya bağlı çürümeler, duvarlarda sıva kabarmaları ve şişmeler, tavan bölümlerinde dökülme ve kayıplar oluşmuştur.
2. Ahşap malzemede tüm dış cephelerde boya raspası yapılarak ahşap aksam temizlenmelidir. İç mekânlarda da aynı uygulama yapılmalıdır. Dışta ve içte liflenme ve eksik kısımlarda dolgu ve tamamlama yapılarak onarılmalı, son olarak onarım bölgeleri zımpara ile düzeltilmelidir. Tüm ahşaplar belirlenen boya ile boyanacaktır.

Makam odalarının süslemeli ahşap kapılarının metallerde deformasyonlar var. Ahşap aksam üzerinde vidalarla güçlendirme yapılmış. Üzerleri açık bırakılmış. Zemin parkelerinde ayrılmalar ve açılmalar oluşmuş. Duvar kaplamalarında gerekli güçlendirme yapılacak, gerektiğinde sökülüp sağlamlaştırılacak, vidalar üzeri dolgulanarak rötuş yapılacak. Vernikli bölümlerde soyulan, kırılan, eksilen kısımlarda onarım ve dolgulama sonrasında vernik uygulaması yapılarak aslına uygun yapılarak çalışma tamamlanacaktır.

3. Tavan resimlerinde çatlaklar oluşmuş, iskele oluşturularak çatlakların dolgulanması sağlanacaktır. İskele kurulumu sonrasında yakından incelendiğinde şişme, kabarma, taşıyıcıdan ayrılan kısımlar varsa resimlerin taşıyıcıyla bağlantısı yeniden sağlayacak enjeksiyon uygulamaları, yüzey temizliği ve rötuş çalışmaları yapılacaktır. Uygulamalar özgün resim ve malzemesine zarar verilmeden, özgünde değişikliğe gidilmeden gerçekleştirilecektir.

4. Duvar resimlerinde ters ışıkla yapılan incelemede önceden oluşan dökülme sorunlarının dolgalandığı ve bu dolgu alanlarının ve rötuş yapılarak giderildiği tespit edilmiştir. Bu dolgu ve rötuş uygulamalarında uygun olanlar bırakılacak ancak dolgu ve rötuş uygulamalarında özgüne uygun olmayanlar çıkarılarak aslına uygun onarımlar yapılacaktır. Yüzeylerde temizlik yapılarak özgün renk ve doku ortaya çıkartılacak gerektiğinde yeni vernik uygulaması yapılarak yüzey korunacaktır.

Yapılan yakın incelemede duvar resminin taşıyıcıdan ayrıldığı kısımlar (parmakla yüzeyden vurularak) belirlenmiştir. Bu kısımların taşıyıcıyla yeniden birleştirilmesi amacıyla enjeksiyon harcı ile sağlamlaştırma uygulamaları yapılacaktır.

Giriş hölündeki altın yıldızlı çerçevelerin iç ve çevresinde özgünden farklı olarak beyaz renkli boyanan kısımlar yapılan kısa bir sondaj ile özgünde sarı tonlarında boyalı oldukları tespit edilmiştir. Bu kısımlar raspa edilerek özgüne göre yeniden boyanacaktır.

5. Binada zemin kaplaması koridorlarda ve sahanlıklarda kullanılan bezemeli karo kaplama, balkon zeminlerinde dökme mozaik, oda ve makam bölümlerinde ahşap parke gibi çeşitlenmektedir. Özgün üzerinde sonradan eklenen tüm kaplamalar temizlenerek, uygun onarımları (örneğin karolarda eksiklikler gerektiğinde benzeri üretilerek tamamlanacak, alttan ayrılan karolar itinayla sökülerek yerlerine yeniden monte edilecek, sağlam olanlarda derz dolgu onarımları gibi) yapılacaktır. Mermer merdiven basamaklarındaki halı kaplamaların sökülmesinde sonra yüzeyde kalan tüm reçine kalıntılarının sökümünde mekanik (kaba kalıntıların malzemeye zarar verilmeden alınması) ve kimyasal çözücüler kullanılarak özgün perdahlı yüzey ortaya çıkartılarak temizlenmelidir.

6. Çatı katında ahşap, metal ve cam aksamda sorunlu olanlar yenilenecek, sağlam olanlarda raspa boya sökümü ve yeniden boyama uygulamaları yapılacaktır.

7. Merdiven korkulukları gibi metal aksam üzeri boyamalar yüzünden profil kayıpları oluşan bölümler, mekanik veya kimyasal temizlik ile boya alınarak temizlenecek ve yeni antipas ve boya ile boyanacaktır.

8. Bodrum kat bölümünde duvar ve tavanlardaki su emilim sorununun çözümü için özellikle avlu zemininde küçük bir sondajla özgün döşeme ve altındaki kısımlar tespit edilmeli gerektiğinde yalıtım yapılarak döşeme elden geçirilmelidir. Sorun çözümünün kalıcı olması için avlu üzerinin uygun (şeffaf veya yarı şeffaf kaplama gibi aydınlatmayı engellemeyecek, ancak havalandırma sağlayacak biçimde) bir örtüyle kapatılması düşünülmelidir.

Bodrum katın örtüsü tuğla örgülü tonoz veya volta tonoz adı verilen profil taşıyıcı arası tonoz biçimli tuğla örgü ile sağlanmıştır. Bu kısımda volta tonozların H (veya I denilen) profil demir aksamında paslanma ve oksidasyon temizlenmeli, antipas ve boya ile yalıtılmalıdır. Volta tonoz ve duvarlarda

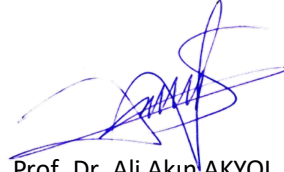
sıva raspaşı yapılarak sıvalar yenilenmelidir. Tüm bu uygulamalar yapıdaki su yalıtım sorunları giderildikten sonra uygulanmalıdır.

Ankara, 12.12.2023

Prof. Dr. Yaşar Selçuk ŞENER

Koruma Uzmanı ve Sanat Tarihçi

Prof. Dr. Ali Akın AKYOL

Kimyager / Arkeometrist